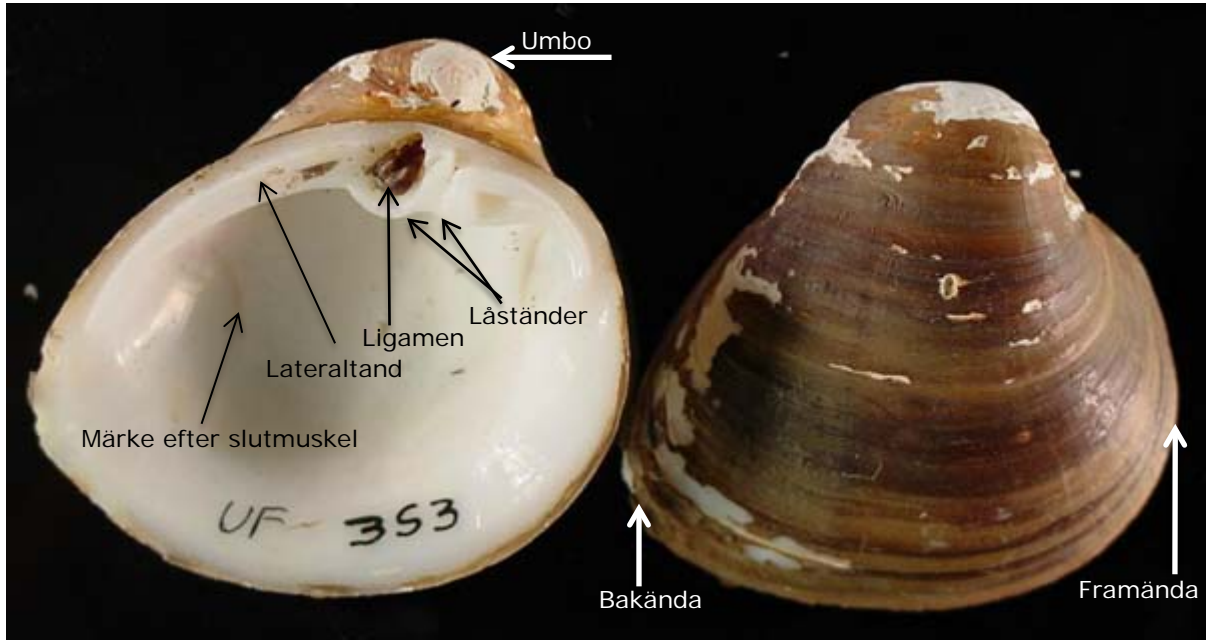

Rangia cuneata (Musslor)

Rangia cuneata är en söt- och brackvattenslevande mussla med tjockt, tungt skal. Andra specifika karaktärer är bl.a. ett maskerat umbo och låständernas utformning.

© Amy Benson abenson@usgs.gov

Svenskt vardagsnamn	Saknas
... och på andra språk	Engelska: Atlantic rangia, common rangia, wedge clam, Gulf wedge clam
Vetenskapliga namn	<i>Rangia cuneata</i> (G.B. Sowerby I, 1831); fam. Mactridae Synonymer: <i>Gnathodon cuneata nasutus</i> Dall, 1884 <i>Gnathodon cuneatus</i> G.B. Sowerby I, 1832 <i>Gnathodon nasutus</i> Dall, 1884 <i>Rangia cyrenoides</i> Des Moulins, 1832
Organismgrupp(er)	Blötdjur (fylum Mollusca), Musslor (klass Bivalvia)
Storlek och utseende	<i>Rangia cuneata</i> är vanligen 40-60 mm lång, men kan i varma vatten bli ända upp till 90 mm. Skalen är tjocka och tunga. Skalytan är slät, och det yttre hornaktiga skalskiktet (periostracum) kan variera från ljusbrunt till gråbrunt och svart, medan insidan är glansigt vit med en gråblå skiftning. De två skalhalvorna är identiska med markerad buckla ovanför låset (umbo) som buktar framåt. Varje skalhalva har två distinkta främre låständer som bildar ett uppochnedvänt utstickande V. Bakom dessa finns ett inre brunfärgat ligament som ligger samlat i en trekantig grop hos den uppbrutna musslan. En lång lateraltand bakom ligamentgropen har taggad överkant. Märket efter bakre slutmuskelns fäste (pallial sinus) är litet och distinkt och når ungefär till halva lateraltanden. Flera specifika karaktärer kan saknas hos unga individer; skalet är inte alltid utpräglat tjockt i relation till andra musslor, umbo är inte

	<p>framåtbuktande och periostracum har inte den vanliga ljusbruna färgen. Artbeskrivning baserad på LaSalle & de la Cruz (1985). I detta arbete hänvisas även till Abbott (1974).</p> <p>Bestämningsnyckel för <i>R. cuneata</i> finns i Verween <i>et al.</i> (2006).</p>
Kan förväxlas med	<p><i>R. cuneata</i> kan förväxlas med <i>Mulinia lateralis</i> och <i>Rangianella flexuosa</i>. Bägge dessa arter är hemmahörande i Mexikanska golfen. Små individer, <20 mm, uppges kunna likna <i>Spisula truncata</i>, vilket dock är en marin art.</p>
Geografiskt ursprung	<p>Det hävdas att <i>Rangia cuneata</i> har sitt ursprung i Mexikanska golfen och den skulle vara introducerad till i USA:s ostkust på 1950-talet. Det finns dock fossila fynd från pleistocen och pliocen i området från USA:s ostkust, från Chesapeake Bay och söderut mot Florida och hela Mexikanska golfen.</p>
Första observation i svenska vatten	<p>Första svenska fynden av arten var på 1-2 meters djup i Svensksundsviken öster om Norrköping 2016. Arten verkar spridd i hela viken i glesa bestånd. En mussla som lämnats till expert för artbestämning var 45 mm lång och 28 mm hög.</p>
Förekomst i svenska havs- och kustområden	<p>Svensksundsviken öster om Norrköping</p>
Övrig förekomst utanför ursprungligt utbredningsområde	<p>USA:s Atlantkust, från Floridas ostkust till Chesapeake Bay (se även "Geografiskt ursprung"). Första fyndet i Europa gjordes i Belgien 2005. I Östersjön är den funnen i bl.a. Vistula lagunen, Pärnu Bay och Lübeck.</p>
Referenser till observationer i områden nära svenska farvatten	<p>Antwerpens hamn, Belgien, 2005 (Verween <i>et al.</i>, 2006) Vistula lagunen, Kaliningrad 2010 resp. Polen 2011 (Rudinskaya & Gusev, 2012; Warzocha & Drgas, 2013). Kielkanalen, Tyskland 2013 (Bock <i>et al.</i>, 2015). Nida, Juodkrante, Litauen, 2013 (Solovjeva, 2014) Lübeck, Tyskland, 2015 (Wiese <i>et al.</i>, 2016) Pärnu Bay, Estland, 2015 (NOBANIS) River Whitham, Lincolnshire, England, 2015 (Willing, 2015)</p>
Troligt införselsätt	<p>Till USA:s ostkust tror man att den kan ha spridit sig från Mexikanska golfen via hantering av ostron eller med ballastvatten. Alternativt har den alltid funnits där (se "Geografiskt ursprung"). Införsel till Europa har troligen skett genom transport av larver i ballastvatten.</p>
Miljö där arten förekommer	<p><i>Rangia cuneata</i> lever i estuarier (flodmynningar) och brackvatten med en salinitet mellan 0 och 18 ‰. Den lever på grunda mjuka bottenar (vanligast på djup <6 m), framför allt på sandbottenar men även på gyttja och lera.</p> <p>I USA leker den vid temperaturer över 15 °C. En salthalt mellan 2,5-10 ‰ krävs för lyckad reproduktion. Den klarar perioder av syrebrist, men tål inte att vistas i luft.</p> <p><i>R. cuneata</i> är en icke-selektiv filtrerare som konsumerar växtplankton och organiska partiklar i vattnet. Den utgör sen i sin tur föda för fiskar, kräftdjur och änder.</p>
Ekologiska effekter	<p><i>Rangia cuneata</i> kan eventuellt konkurrera om föda med sandmusslan <i>Mya arenaria</i> och Östersjömusslan <i>Macoma balthica</i>.</p>
Andra effekter	<p>Trots att <i>R. cuneata</i> är en mjukbottenlevande art som inte kan fästa till hårda ytor, kan det finns ett rapporterat fall från USA där den täppt igen</p>

	<p>brandslangor i anslutning till ett raffinaderi genom att etablera sig i det sedimenterade materialet i botten på slangarna. I Europa påträffades den för första gången i Antwerpen, Belgien, och det första fyndet och även flertalet av senare fynd, har just gjorts i kylvattenledningar till en industri.</p>
<p>Övrigt</p>	<p>Fossil av <i>Rangia cuneata</i> används i vägbyggande och i cementproduktion. Den är också viktig för fiskerinäringen i Mexikanska golfen. I Chesapeake bay anses den vara en viktig föda för blåkrabba <i>Callinectes sapidus</i> och vissa kommersiellt viktiga fiskar och fåglar.</p>
<p>Läs mer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fofonoff P.W., Ruiz G.M., Steves B. & Carlton J.T. 2003. National Exotic Marine and Estuarine Species Information System. <i>Rangia cuneata</i>. http://invasions.si.edu/nemesis/ (Besökt 16 oktober 2016). • Global Invasive Species Database (GISD) 2015. Species profile <i>Rangia cuneata</i> http://www.iucngisd.org/gisd/species.php?sc=1156 (Besökt 13 Oktober 2016) • Species profiles: life histories and environmental requirements of coastal fishes and invertebrates (Gulf of Mexico): common rangia. http://www.nwrc.usgs.gov/wdb/pub/species_profiles/82_11-031.pdf <p>Mer om bilden</p> <ul style="list-style-type: none"> • © Amy Benson, U.S. Geological Survey. Musslan var en gåva från University of Florida. abenson@usgs.gov http://nas.er.usgs.gov/queries/factsheet.aspx?SpeciesID=99 	
<p>Referenser till artbeskrivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abbott RT. 1974. American Seashells - 2nd Edition. Van, Reinhold N, editors. New York, USA. 663 p. • LaSalle MW & de la Cruz AA. 1985. Species profiles: life histories and environmental requirements of coastal fishes and invertebrates (Gulf of Mexico): common rangia. Serv UFW. US Army Corps of Engineers TR EL-82-4. Biol. Rep. 82(11.31). 16 p. <p>Referenser till fyndplatser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bock G., Lieberum C., Schütt R. & Wiese V. 2015. Erstfund der Brackwassermuschel <i>Rangia cuneata</i> in Deutschland (Bivalvia: Mactridae). Schriften zur Malakozoologie 28:13-16. Cismar, Ostholstein, 30.01.2015 • Gittenberger A., Rensing M. & Gittenberger M. 2014. <i>Rangia cuneata</i> (Bivalvia, Mactridae) expanding its range into the port of Rotterdam, The Netherlands. Basteria 78:4-6. • Janas U., Kendzierska H., Dabrowska A.H. & Dziubinska A. 2014. Non-indigenous bivalve – the Atlantic rangia <i>Rangia cuneata</i> – in the Wisla Smiala River (coastal waters of the Gulf of Gdansk, the southern Baltic Sea). Oceanological and Hydrobiological Studies 43(4): 427-430. • Rudinskaya L.V. & Gusev A.A. 2012. Invasion of the North American Wedge Clam <i>Rangia cuneata</i> (G.B. Sowerby I, 1831) (Bivalvia: Mactridae) in the Vistula Lagoon of the Baltic Sea. Russian Journal of Biological Invasions Vol 3(3):220-229. • Solovjova S. 2014. Finding of new mollusk species <i>Rangia cuneata</i> (G.B. Sowerby I, 	

1831)(Bivalvia: Mactridae) in the Lithuanian coastal waters. Environmental Protection Agency, Lithuania. (På lettiska).

<http://gamta.lt/cms/index?rubricId=d42d35cd-63cd-4800-9cfd-86ef9f305dac>

- U.S. Fish and Wildlife Service. 2012. Atlantic Rangia (*Rangia cuneata*) Ecological Risk Screening Summary. Web Version - 10/01/2012.
- Verween A, Kerckhof F, Vincx M & Degraer S. 2006. First European record of the invasive brackish water clam *Rangia cuneata* (G.B. Sowerby I, 1831) (Mollusca: Bivalvia). Aquatic Invasions 1:198-203.
- Warzocha J. & Drgas A. 2013. The alien gulf wedge clam (*Rangia cuneata* G.B. Sowerby I, 1831) (Mollusca: Bivalvia: Mactridae) in the polish part of the Vistula Lagoon (SE Baltic). Folia Malacologica 21:291-292.
- Warzocha J., Szymanek L., Witalis B & Wodzinowski T. 2016. The first report on the establishment and spread of the alien clam *Rangia cuneata* (Mactridae) in the polish part of the Vistula lagoon (southern Baltic). Oceanologia 58(1):54-58.
- Wiese L., Niehus O., Faass B. & Wiese V. 2016. Ein weiteres Vorkommen von *Rangia cuneata* in Deutschland (Bivalvia: Mactridae). Schriften zur Malakozoologie. 29:53-60. Cismar, Ostholstein, 30.4.2016.
- Willing M.J. 2015. Two invasive bivalves, *Rangia cuneata* (GB Sowerby I, 1831) and *Mytilopsis leucophaeta* Conrad, 1831), living in freshwater in Lincolnshire, Eastern England. Journal of Conchology 42(2):189-192

Referenser till ekologiska och andra effekter

- Fofonoff P.W., Ruiz G.M., Steves B. & Carlton J.T. 2003. National Exotic Marine and Estuarine Species Information System. *Rangia cuneata*. <http://invasions.si.edu/nemesis/> (Besökt 16 oktober 2016).
- Verween A, Kerckhof F, Vincx M & Degraer S. 2006. First European record of the invasive brackish water clam *Rangia cuneata* (G.B. Sowerby I, 1831) (Mollusca: Bivalvia). Aquatic Invasions 1:198-203.

- Detta faktablad om *Rangia cuneata* skapades den 13 september 2010 av Kerstin Magnusson, N-research. Uppgraderades av Sture Nellbring 16 oktober 2016.